

Til kommunestyremøtet 13.11.12 fra Nes Venstre

INTERPELLASJON OM Å SENKE TERSKELEN TIL VALGLOKALET FOR FØRSTEGANGSVELGERNE

Valgdeltagelsen blant førstegangsvelgerne i Norge er langt lavere enn blant befolkningen som helhet. Ved stortingsvalget i 2009 var valgdeltagelsen på 57 %, i 2005 på 55,3 og i 2001 på 54,5 %. Til sammenligningen var valgdeltagelsen blant alle velgerne på 76,4 % (2009), 77,4 % (2005) og 75,5 % (2001).

I mange år har skoledebatter og skolevalg vært brukt for å øke interessen blant førstegangsvelgere som også er elever på videregående skoler. De siste årene har opplegget rundt skolevalg blitt «profesjonalisert», med felles valgdager, opptelling lokalt, innsending av stemmer til et nasjonalt register, som registrerer og publiserer landsoversikt og fylkesoversikt – som om dette var det egentlige valget. Både partier, valgkommentatorer og media tar skolevalgene veldig seriøst, og mener de gir viktige signaler om hvordan det vil gå i det ekte valget.

Skoledebattene forut for skolevalgene har derimot høstet mye kritikk. Opplegget er blitt oppfattet som for showpreget, med urutinerte mot rutinerde debattanter, og lite fokus på hva partiene har gjort og vil gjøre, men desto mer på å komme med den kvikke replikken som gjør at man vinner debatten. Forberedelsen til skoledebattene varierer svært fra skole til skole.

I 2011 ble alle de partipolitiske ungdomsorganisasjonene enige om å avlyse skoledebattene, på grunn av massakren av ungdommer som deltok på AUFs sommerleir på Utøya. I stedet ble det avholdt såkalte valgtorg. Foran neste års valg er det uenighet blant organisasjonene om hvorvidt det bør avholdes skoledebatter i samme form som tidligere, eller om man bør fortsette ordningen med valgtorg. Debatten om dette har hatt høy temperatur, og avfødt en mengde leder- og kommentarartikler i media.

Nes Venstre mener at terskelen til valglokalet bør senkes for førstegangsvelgerne. Dette kan gjøres ved at valgstyret vedtar å opprette lokaler for forhåndsstemming ved de to videregående skolene i kommunen. Dette må naturligvis skje i samarbeid med skolene, og med Akershus fylkeskommune som skoleeier. Ved å ta dette opp nå, i underkant av et år før valget, bør dette gi valgstyret god nok tid til å ta forslaget med i sine planer for valgavvikling.

Ved å gi elevene anledning til å forhåndsstemme på skolene de går på, vil man nå ut til en svært stor andel av førstegangsvelgerne. Samtidig vil det ikke bety så mye om det er skoledebatt eller valgtorg som arrangeres. Elevene, velgerne, får mulighet til å innhente informasjon om partiene gjennom den ordinære valgkampen; fra partiene selv, fra media, og fra nettsider – og selv avgi stemme når man måtte ønske det i den perioden valglokalet er åpent.

I 2013 er man i den unike situasjon at svært få, om noen, elever i videregående skole har vært med på skoledebatt og skolevalg tidligere. Dette er en god anledning til å prøve noe nytt; å gi elevene anledning til å forhåndsstemme på skolene de går på. Jeg vil derfor på vegne av Venstres gruppe i Nes kommunestyre stille følgende spørsmål:


- Vil ordføreren, som leder for valgstyret i Nes, ta initiativ til at det blir opprettet valglokaler for forhåndsstemming ved Nes og Hvam videregående skoler for elever som har stemmerett ved stortingsvalget 2013?

Forslag til vedtak:

1. Valglokaler for forhåndsstemming for førstegangsvelgere ved stortingsvalget 2013 opprettes ved Nes og Hvam videregående skoler, forutsatt at Akershus fylkeskommune som skoleeier gir sin tillatelse.
2. Kommunestyret ber ordføreren, som leder av valgstyret i Nes, ta kontakt med de videregående skolene for et samarbeid om valglokaler for forhåndsstemming for førstegangsvelgere ved stortingsvalget 2013.
3. Kommunestyret ber ordføreren, som leder av valgstyret i Nes, ta initiativ til at valgstyret søker Akershus fylkeskommune som skoleeier om tillatelse til å opprette et valglokale for forhåndsstemming for førstegangsvelgere ved stortingsvalget 2013 ved de videregående skolene i Nes.
4. Kommunestyret ber ordføreren, som leder av valgstyret i Nes, ta kontakt med Nes og Hvam videregående skoler for å få oversikt over hvilke kommuner som har elever ved disse skolene, slik at valgstyrene i disse kommunene kan kontaktes for å få utlevert manntall til bruk ved forhåndsstemming for førstegangsvelgere ved stortingsvalget 2013.

Det kan nevnes at Akershus Venstre reiser tilsvarende interpellasjon i fylkestinget i forhold til fylkeskommunen som skoleeier.

Årnes, 21.10.12
Nes Venstre


Øystein Smidt